

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus Humanis. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Art. 1. An Anima Christi comprehenderit Verbu[m].

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

initio, ita & hanc scientiam; quia non minus hæc scientia est ipsa naturalis, quam gratia. Sicut enim gratia dicitur Christo naturalis, quia debita naturæ humanæ sic Verbo unitæ, & Verbum vi suâ contulit illam naturæ assumptæ; ita & hæc scientia naturalis dicitur, imò amplius, cum sit perfectio naturalis humanæ naturæ.

16
Quarta.
Ab initio.
uenienti.

Quartò, Si Christus illam studio comparare debuisset; sequeretur Primò, Multum laboris & temporis in eo ponendum fuisse. Nam hæc scientia, ex rerum quæ sub sensum cadunt; consideratione & collatione; mediante ratiocinatione ducitur: atqui non decet Christum cælestium Doctorem, infimarum rerum consideratione & inuestigatione occupari. Secundò, Sequeretur ipsum per totam vitam non peruenisse ad culmen huius scientiæ. Nam opus est longissimo tempore, vt quis omnia experiatur: Christus autem non diu vixit, & interim pauca est expertus circa res naturales; v. g. genera animalium, plantarum, & eorum quæ in visceribus terræ latent; quæ tamen experientia, id est, per sensus cognitio, necessaria est vt humano more scientia comparetur. Quòd autem Caietanus infra quæst. 12. artic. 1. vult persuadere ministerio Angelorum res omnes ipsius sensibus obiectas, vt ex illis philosopharetur; parum est probabile. Præterea, multa sunt quæ egent obseruatione longissimi temporis; vt ea quæ pertinent ad Astrologiam. Denique discursus humanus maximè in Mathesi procedit in infinitum, ita vt solâ industriâ humanâ non possit perueniri ad terminum.

17
Quinta.

Quintò, Quia Christus habuit virtutes morales ordinis naturalis infusas ab initio, vt supra dictum est, & D. Thomas fatetur: ergo etiam scientias naturales. Patet consequentia, quia non est ratio, cur voluntas debuerit potius in ordine naturæ esse perfecta, quam intellectus. Confirmatur, Quia cum virtutibus moralibus necessariò debuit infundi prudentia, quæ ad intellectum pertinet: atqui prudentia omnino perfecta, supponit perfectam cognitionem principiorum moralium, & eorundem conclusio- num; item perfectam cognitionem animæ humanæ, & omnium eius motuum: ergo omnem hanc cognitionem naturalem habuit Christus à principio: ergo etiam ceteras scientias; præfer-

tim cum vna scientia non sit omnino perfecta sine alia.

Denique, Quia Christus à principio conceptionis utebatur ratione: ergo fuit optimè dispositus intellectu ad illum usum; ac proinde per habitus scientiarum. Antecedens docet D. Augustinus lib. 2. De peccatorum meritis & remissionibus cap. 29. vbi ait in Christo infante non fuisse impedimentum vsus rationis, quod in alijs parvulis cernitur. Cuius ratio est, quia tum ratione vnionis, tum ratione beatitudinis, debebatur illi Animæ corpus ex omni parte perfectum: vnde non oportebat, vt admitterentur in eo aliqui defectus, nisi quatenus id necessarium erat ad nostram redemptionem: atqui hic defectus corporis, quo impeditur vsus rationis, nullo modo erat necessarius ad nostram redemptionem, quin potius erat contrarius: ergo corpus infantile non impediēbat vsum rationis, aut sensuum interiorum. Vnde sequitur, Christum infantem potuisse vti ratione, cum conuersione ad phantasmata, id est, phantasiâ simul cooperante, & efformante id, quod ratio intelligebat. Nam facillè poterant sensuum organa, diuinâ virtute corroborari ad hanc functionem; ita vt vis illa quæ deerat organis ob defectum siccitatis, diuino auxilio suppleretur. Sicut ad breue tempus accidit in Ioanne Baptista.

18
Sexta.
Christus
à primo
infanti
conceptio-
nis habuit
vsu[m] ra-
tionis.

Nunc respondendum ad rationes contrariæ sententiæ. Ad Primam, Eodem argumento probaretur, intellectum agentem fuisse superuacuum in Adamo; nam accepit à Deo omnes scientias, non autem operâ intellectus agentis; similiter & in omnibus parvulis qui moriuntur ante vsu[m] rationis; nam nullam scientiam industriâ humanâ acquirunt. Quare dicendum est, potentiam non esse superfluum, quæ ad naturæ integritatem pertinet, etsi diuinitus præueniatur, vt nunquam operetur. Addo; Intellectum agentem, non esse reipsâ distinctum ab intellectu possibili, quo intelligimus: vnde licet non habeat illam functionem, quæ est species intelligibiles comparare, (quam operationem solam habet ob defectum naturæ) habet tamen functionem præcipuam, quæ est, scientiâ vti. Ad Secundam, Patet ex dictis in argumento tertio; perfectiùs enim est habere ab initio, quam sensim suo labore comparare.

19
Responsio
ad contra-
rias senten-
tias.

Q V Æ S T I O X.

De Scientia Beata Animæ Christi.

In Quatuor Articulos diuisa.

NOta, Ex dictis constare in Christo esse quadruplicem scientiam; scilicet Diuinam, Beatificam, Infusam, & Naturalem. Itaque agit de cuiusque perfectione; omnes enim in Christo fuerunt summæ, & secundum intensionem, & secundum extensionem. Verum de scientia diuina, dictum est in 1. parte quæst. 14. vnde solùm agit de reliquis tribus.

ARTICVLVS I.

An Anima Christi comprehenderit Verbum?

Respondetur; Anima Christi non comprehendit Verbum, siue diuinam essentiam. Est certa, & communis omnium Doctorem. Vi-

2
Negatur,
detur

G g

detur de fide; quia Scripturæ & omnes Patres docent Deum esse incōprehensibilem omni creaturæ. Ad Romanos 11. *O altitudo diuitiarum Sapientie & Scientie Dei! quam incōprehensibilia sunt iudicia eius, & inuestigabiles via eius!* & infra. *Quis cognouit sensum Domini, aut quis consiliarius eius fuit?* Quod si iudicia eius incōprehensibilia, multo magis eius essentia. Idem significatur Ieremie 32. *Magnus consilio, & incōprehensibilis cogitatu,* id est, secundum suas cognitiones & consilia. Psal. 138. *Mirabilis facta est scientia tua ex me: confortata est, & non potero ad eam.* Vbi Christus loquitur vt homo, secundum Haymonem & Cassiodorum; & dicit se non posse ad diuinam scientiam, quia est incōprehensibilis; vt exponit D. August. in illum locum. Vide Dionys. lib. 1. De diuin. nominibus cap. 1. & 7. & cap. 1. Mysticæ Theologiæ. Et Ratio est, Quia ad comprehensionem cognitionis, requiritur vt tam perfectè cognoscatur, quàm est cognoscibilis; id est, quàm postulat ipsius perfectio; Ita vt nihil eius lateat videntem, vt inquit Augustinus epist. 112: atqui est cognoscibilis infinite, sicut & infinite est amabilis. Vnde nullum lumen exæquatur eius cognoscibilitati nisi infinitum, quod creaturæ communicari non potest.

³ Dices; D. Fulgentius in Responsione quæst. 3. ad Ferrandum Diaconum, dicit esse sanitati fidei penitus alienum affirmare Animam Christi non plenam suæ Deitatis habere notitiam. Quod autem intelligat notitiam comprehensiuam, Patet; quia paulò antè ait, *Magnitudinem Creatoris omnibus quidem Angelis esse incōprehensibilem: non autem eandem esse rationem illius anime, quæ assumpta est in vnitatem persone: Nam, ait, habuit spiritum sine mensura.* Vnde infert: ergo non habuit minùs sapientiæ, quàm ipse spiritus. Deique in hoc tantùm distinguit notitiam Dei, à notitia animæ Christi; quòd anima illa nouit quantum Deus, non autem sicut Deus. Nam Deus ita nouit vt sit sua notitia; anima autem non est sua notitia, sed illam accepit à Deo per gratiam.

³ *Obiatio 2 D. Fulgentii.*
Explicata.
Respondeo; Hoc testimonium Fulgentij, sicut & multa alia ibidem, est valdè difficile; nisi dicamus ipsum loqui de notitia increata, quæ huic animæ per vnionem hypostaticam est communicata; per quam hæc anima, vt vna persona cum Verbo, vel potius ille homo comprehendebat diuinitatem suam. Quòd autem de hac loquatur, colligi potest, tum, ex testimonijs Scripturæ, quæ adducit; quæ nihil aliud conuincunt: tum, quia dicit illam animam esse vnã personam cum Verbo, ac proinde ipsam sapientiam diuinam; quare non posse illam hoc modo ignorare suam diuinitatem.

ARTICVLVS II.

Vtrum Anima Christi in Verbo cognouerit omnia?

⁴ *Non nouit omnia que sunt in potentia Doctorum in 3. dist. 14. sententia Dei.*
Respondeatur tribus Conclusionibus. Prima est: Anima Christi non cognoscit omnia quæ sunt in potentia Dei. Est communior sententia Doctorum in 3. dist. 14. Probatur; Quia si cognosceret in Verbo omnia, quæ Deus potest facere, comprehenderet

diuinam virtutem: Nam quòd plures effectus cognoscuntur in causa, eò magis penetratur causa. Ergo si omnes effectus Deo possibiles, in ipso, tamquam in causa cognoscantur, ipse omnino comprehendetur. Sicut si quis ita perfectè cognoscat naturam Solis, vt ex vi illius cognitionis cernat omnes effectus, quos sol potest producere; sine dubio solis virtutem comprehendit. Atqui impossibile est diuinam virtutem à creatura comprehendì: ergo &c. Vide plura in 1. p. quæst. 12. art. 8.

Secunda Conclusio: *Anima Christi videt in Verbo omnia, quæ Deus cognoscit Scientiâ visionis, saltem vsque ad diem iudicij.* Est D. Thomæ hoc loco: & cum hac limitatione (*saltem vsque ad diem iudicij*) omnium Theologorum. *Non enim nouit omnia que sunt in potentia liberati. que ad diem iudicij.*

Probatur; Quia omnes Beati vident in Verbo omnia quæ ad suum statum pertinent; vt communior opinio tenet: sed hæc omnia pertinent ad Christum; quia ipse est omnium Dominus. Deinde, Ipse est supremus omnium Iudex; ergo debet exactè & simul nosse omnium facta, dicta, & cogitata, vt iustam mensuram præmij vel supplicij cuique decernat. Quo argumento satis firmiter probatur Filium hominis, cui omne iudicium Pater dedit, cognoscere omnia, quæ ab initio mundi, vsque ad finem fiunt à creatura rationali.

Hinc satis probabiliter colligitur eum cognoscere etiam alia; nempe quæ à creatura irrationali fiunt; præsertim cum longè difficilius & sublimius sit, intueri omnes cordium cogitationes, quàm creaturas irracionales, eorumque motus. Deinde habent hæc sæpè connexionem cum factis hominum. *Etiã futura creatura irrationalis.*

Ex eodem fundamento multi colligunt Christum cognoscere etiam in Verbo omnia, quæ post iudicium, in omnem æternitatem futura sunt; id est, omnes blasphemias internas & externas damnatorum; & omnes cogitationes & laudes Sanctorum. Aduertit tamen, hanc rationem non videri valdè firmam, quoad ea quæ post iudicium in omnem æternitatem fiunt. Est enim Anima Christi scire debeat omnes omnium hominum cogitationes, & actiones, quæ vsque ad diem iudicij fiunt; tamen nulla est necessitas vt cognoscat distinctè in Verbo omnia, quæ fiunt postea in omne æuum. Primò, Quia hoc non videtur ad eius statum pertinere, cum non sit credibile singulos, suas omnes cogitationes futuras, visuros. Deinde, Quia parui videtur referre, quam quis cogitationem aut volitionem, hoc aut illo momento habeat. Cur ergo debeat hoc ostendi in Verbo? Tertio, Quia valdè probabile est creaturam non posse videre infinita, actu distincto & perfectò; vt docent Scotus, Bonauentura, Gabriel, Richardus in 3. distinct. 14. & Henricus Quodlib. 5. q. 14. vnde negant Animam Christi videre actu infinita. Et ratio est; tum, quia ad hoc videtur requiri lumen infinitum; tum, quia attentio infinita; tum, quia essent infiniti respectus, saltem formaliter distincti, & fortassis infiniti actus. Neque tamen hinc sequetur Animam Christi quidquam horum ignorare; quia sicut assistit ei omnipotentia Dei ad opera miraculosa, quæ voluerit; ita dici potest assistere Sapientia, ad reuelanda ea, quæ scire de his voluerit; ita vt rectè dici possit scire omnia illa in habitu. *Non tamen futura post diem iudicij.*

Dices;